

TAKDİM

(36)

TÜRKLÜK BİLİMİ ÇALIŞMALARINDA TIKANIKLIK

Genel olarak sosyal bilimlerin, özel olarak Türklük biliminin sınırları içinde düşünülebilecek alanlarda üç türlü akademik çalışma tarzı vardır:

1. Araştırma,
2. İnceleme,
3. Yazılı veya sözlü derleme.

Bunlar hakkında yorum yapmaya yarayacak bilgileri, istatistik verilerini, hedef kitlesi akademik camia olan dergilerden ve doçentlik sınavına yönelik dosyalardan edinebiliriz. Bu bilgi kaynaklarının ortaya koyduğu tablo hiç mi hiç iç açıcı değildir.

Yukarıdaki çalışma tarzlarından sonuncusu yani derleme, sözlü ise, kuralları iyi tespit edilip uygulanınca, bilim insanını zihnen fazla yormaz. Yazılı malzemedan derleme yapmanın zorluğu veya kolaylığı, doğrudan o konu ve malzemenin durumuna bağlıdır. Son zamanlarda yayımlanan yığınla şiir, hikâye vb. malzemedan meydana gelen antoloji mahiyetindeki kitaplar, kolaycılığın örnekleridir. Bunların ortak özellikleri, Latin harfli kitaplardan derlenmiş olmalarıdır. Süreli yayınlardan derleme yapmak, çok eskilerde kalmıştır. Eski harfli malzemedan derleme ise unutulmuş gibidir. Bir konu etrafındaki yazıları “editörlük” görüntüsü altında bir araya toplamak da bu tür kandırmacalardandır.

İnceleme tarzındaki çalışmalar, nicelik bakımından adeta seri üretim moduna geçmiştir. Fakat bu tür çalışmalar, nitelik bakımından genellikle ustalık emaresi taşımamakta, kaba amelelik seviyesinde

kalmaktadır. “Bilimsel makale” iddiasıyla, affilli bir başlık altında laf salatası biçiminde sunulan inceleme yazıları arasında pek azına “makale” denebilir. “Bilimsel”lik sınırlarına yaklaşımı görebilene ise aşk olsun.

Türklük bilimi alanında, uzak gezegenlerde kalmış gibi seyrek görülen çalışmalar, araştırma yazılarıdır. Arşivin yolunu bilmeden, tek arşiv belgesi görmeden tarih tezi hazırlayan, aynı konudaki çalışmalarını özetleyerek araştırma yaptığını sanan dil ve edebiyat akademisyenlerimiz var. Bunların ortak özellikleri, eski harfli metinlerden ürkmeleridir. Çince uzmanı olduğunu söyleyen ama Çin alfabesini bilmeyen, İngiliz dil ve edebiyatı uzmanlığını bu dilin alfabesini bilmeden yürüten birine rastlamamışsınızdır. Ama Türkçenin 1928’e kadar kullandığı alfabeyi bilmeden “Türkolog” ünvanını kullanan bir sürü akademisyen (!) tanımışsınızdır.

Bütün bu söylenenler, olumsuzluklar dosyasının sadece bir yaprağıdır, yaprağın da sadece bir yüzüdür.

Bu tablo, sosyal bilimlerdeki (özellikle Türklük bilimi çalışmalarındaki) bu tıkanıklık, 1950’li yıllardan sonra Türklük biliminin merkezi olan Türkiye’ye yakışmamaktadır, değişmelidir.

11 Kasım 2014- Ankara

Nâzım H. POLAT